

РЕШЕНИЕ
10.06.2026

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 30

Зеленодольск шәһәре Советы
депутаты статусы турындагы
нигезләмәне раслау хакында

2025 елның 20 мартындагы «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 24 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Зеленодольск шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы, Зеленодольск шәһәре Советы Регламенты, Зеленодольск шәһәре Советы **карап кылды:**

1. Зеленодольск шәһәре Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне кушымтада бирелгәнчә расларга.

2. Зеленодольск шәһәре Советының түбәндәге карарлары үз көчләрән югалткан дип танырга:

- «Зеленодольск шәһәре Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 24 мартындагы 38 номерлы;

- «2021 елның 24 мартындагы 38 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 26 августындагы 59 номерлы;

- «2021 елның 24 мартындагы 38 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (2021 елның 26 августындагы 59 номерлы карарга кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 30 мартындагы 113 номерлы;

- «2021 елның 24 мартындагы 38 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (2021 елның 26 августындагы 59 номерлы, 2023 елның 30 мартындагы 113 номерлы карарларга кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) үзгәрешләр кертү турында» 2024 елның 30 маендагы 158 номерлы;

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) бастырып чыгарарга.

**Зеленодольск шәһәре
Хакиме, Советы рәисе**

М.П. Афанасьев

Зеленодольск шәһәре Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Зеленодольск шәһәре Советы депутаты (алга таба – депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә күздә тоталар.

1 нче статья. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Зеленодольск шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – Шәһәр уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат-бер мандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда сайланган Россия Федерациясе гражданы һәм Зеленодольск шәһәре Советында (алга таба – Шәһәр Советы) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкилләккә һәм башка вәкаләтләргә гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Шәһәр уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучылар мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутатка үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәмин ителә.

5. Депутат үз статусыннан депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуксыз.

2 нче статья. Депутат эшчәнлеген үтәү шартлары

1. Депутатлар үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыралар, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча эш һәм хезмәт бурычларын үтәгән килеш бергә алып бара, Шәһәр уставы белән билгеләнгән очраклардан тыш.

2. Депутатка үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыру өчен эш бирүче тарафыннан эш урынын (вазыйфасын) саклап калып, дөвәмлылыгы Шәһәр уставы белән билгеләнгән чорга эштән азат ителү гарантияләнгән.

3. Шәһәр Советы билгеләнгән саныннан депутатларның 10 проценттан артыгы даими нигездә эшли.

3 нче статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

1. Депутат вәкаләтләре биш ел тәшкил итә.
2. Депутатның вәкаләтләре сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш Шәһәр Советының хокуклы составта беренче утырышын уздырган көннән туктатыла.

4 нче статья. Депутат статусына бәйле чикләүләр, тыюлар

1. «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 33-ФЗ номерлы Закон), башка федераль законнар белән билгеләнгән очраклардан тыш, депутатлар Россия Федерациясе сенаторлары, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе субъектларының закон чыгару органнары депутатлары була алмый, Россия Федерациясенең башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый.

2. Депутат, 33-ФЗ номерлы законда, башка федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең муниципаль берәмлеге башлыгы вәкаләтләрен бер үк вакытта башкара алмый.

3. Депутатлар Россия Федерациясенең коррупциягә каршы көрәш турындагы законнары белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, вазыйфаларын башкарырга тиеш.

4. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатлар түбәндәгеләргә хокуксыз:

1) шәхсән яисә ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгыльләнәргә;

2) коммерциягә карамаган яисә коммерциячел оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, профсоюз органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Рәисенә алдан хәбәр итеп, коммерциягә нигезләнмәгән оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри профсоюз органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш);

в) Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре советында, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә күрсәтү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманың гамәлгә куючысы вәкаләтләрен башкару тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында катнашу өлешләре) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актларга таянып, муниципаль берәмлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә түләүсез нигездә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен кайгырту;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) идарә органнары, попечительлар яисә күзәтү советлары, коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләре составына керергә, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса.

5. Даими нигездә вәкаләтләргә гамәлгә ашыручы муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар гражданлык, административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очраklarыннан тыш) сыйфатында катнаша алмыйлар.

5 нче статья . Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очраklarда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылу;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат дип игълан ителү;

5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;

6) Россия Федерациясе чикләреннән даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату яисә чит ил дәүләте гражданлыгы (подданствосы) булу яки яшәү төре яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ булу;

8) Шәһәр Советы вәкаләтләре вакытындан алда тукталу;

9) хәрби хезмәткә чакырылу яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә китү;

10) аның чит ил агенты статусын алуы;

11) 33-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән башка очраklar.

2. Депутатның вәкаләтләре, әгәр депутат Шәһәр Советы утырышларына алты ай дәвамында даими рәвештә житди сәбәпсез килмәсә, Шәһәр Советы карары белән вакытыннан алда туктатыла.

3. Вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылу турында Шәһәр Советы карары кабул ителгән депутат әлеге карар рәсми рәвештә бастырылган көннән соң 10 көн эчендә суд карарына шикаять бирү хокукына ия.

4. Әгәр депутат үзенең вәкаләтләре Шәһәр Советы карары белән вакытыннан алда туктатылганлыгына карамастан, суд тәртибendә әлеге карарны кире кагарга риза булса, суд карары закон көченә кәргәнче Шәһәр Советы депутатлары өчен өстәмә сайлаулар уздыру турында карар кабул итә алмый.

5. Депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Шәһәр Советы карары вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез Шәһәр Советы сессияләре арасында барлыкка килгән очракта, мондый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

6. Депутатның әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында каралган нигез буенча вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Шәһәр Советы карары әлеге статьяның 5 өлешендә каралган срокларда кабул ителмәгән очракта, депутат Шәһәр Советының эшчәнлеген процессуаль законнарда каралган тәртиптә шикаять белдерү белән судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

7. Татарстан Республикасы Рәисе депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн әлеге гаризаның Шәһәр Советына кәргән көне булып санала.

6 нчы статья. Депутат хокуклары

1. Депутат түбәндәге хокукларга ия:

1) Шәһәр Советында даими комиссияләргә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) Шәһәр Советына карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) Шәһәр Советы тарафыннан булдырыла торган органнар һәм Шәһәр Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнүче, килештерелүче) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча үз фикерен әйтергә;

4) хокукий ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибendә Шәһәр Советы хокукий актлар проектларын кертәргә;

5) Шәһәр Советы карарлары проектларына төзәтмәләр, көн тәртибе, тикшерелә торган сорауларның асылы һәм карау тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертәргә;

6) Шәһәр Советына хисап бирергә тиешле яки контроль астында булган теләсә кайсы органның яки вазыйфаи затның Шәһәр Советы сессияләрендә чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау буенча тәкъдимнәр кертәргә;

7) Шәһәре Советы Регламенты белән билгеләнгән тәртиптә аларда катнашырга;

8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирергә;

9) Шәһәр Советы сессияләрендә, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданның мөрәҗәгатьләрен игълан итәргә;

10) Шәһәр Советы тарафыннан булдырыла торган органнар һәм Шәһәр Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнүче, килештерелүче) вазыйфаи затлар кандидатуралары шәхси составы турында фикер әйтергә;

11) даими комиссияләренең, Шәһәр Советы сессияләренең беркетмәләре белән танышырга

7 нче статья. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат шәхесен һәм Зеленодольск шәһәре Советы депутаты вәкаләтләрен раслый торган документ булып торган таныклыкка, шулай ук ул үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесенә ия.

8 нче статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып түбәндәгеләр тора:

1) Шәһәр Советы сессия эшләрендә катнашу;

2) Шәһәр Советы даими комиссияләре эшендә катнашу;

3) федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә оешма житәкчеләренә, иҗтимагый берләшмәләргә мөрәҗәгать итү;

4) муниципаль хокукий акт проектын кертү;

5) Шәһәр Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукий актлар проектларын эшләүдә катнашу;

6) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә Шәһәр Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

7) депутат таләбен кертү;

8) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәҗәгатьләре белән эшләр, үз вәкиле булган жирлек халкына үз эшчәнлеген һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеген турында мәгълүмат бирү;

9) жирле референдумнар, гавами тыңлаулар, жыелышлар, конференцияләр һәм гражданны сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;

10) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, башка муниципаль хокукий актларда һәм Шәһәр Советы Регламентында каралган башка формаларда да башкара ала.

9 нчы статья. Депутат ярдәмчеләре

1. Депутат үзенә депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда ярдәм күрсәтү өчен өч депутат ярдәмчесе булдырырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләренә эше (эшчәнлегә) иҗтимагый башлангычларда башкарыла.

2. Депутат үзенә ярдәмчеләре өчен җаваплы һәм аларны теләсә кайсы вакытта алмаштырырга хокуклы.

3. Депутат ярдәмчеләре эшенә (эшчәнлегенә) хокукый нигезләре, Шәһәр Советы раслаган Зеленодольск шәһәре Советы депутаты ярдәмчесе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

10 нчы статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара хезмәттәшлеге

1. Депутат шәһәр халкы белән, шулай ук шәһәр территориясендә урнашкан предприятиеләр, оешмалар, муниципаль һәм башка органнар коллективлары белән элемтәне сакларга тиеш.

2. Депутат сайлаучылар алдында үз эше турында елына кимендә бер тапкыр хисап тоты, аларга Шәһәр Советы эше турында даими рәвештә хәбәр итә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр халыкны кабул итә.

3. Депутат шәһәр халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча законнарда каралган чараларны күрә, алардан кәргән тәкъдимнәрен, гаризаларны, шикәятләрен кәрий, үз вәкаләтләре чикләрендә булган мәсьәләләрен дәрәжә һәм үз вакытында хәл итәргә ярдәм итә.

4. Гражданның кабул итә;

5. Җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кәртә.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәргү өчен билгеләнгән урыннарда, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәргү өчен бирелгән бүлмәләрдә, аларны бирү тәртибе буенча үткәрелә.

7. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яки үткәргүгә комачаулык китерү Россия Федерациясе законнары буенча административ җаваплылыкны китерә.

11 нче статья. Депутатларның депутат этикасы кагыйдәләрен үтәве

1. 1. Депутат Шәһәр Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләрен үтәргә тиеш:

1) шәхсән яисә аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә, жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусынан файдаланмаска;

2) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык үз-үзен тотышынан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Шәһәр Советы абруена зыян китерә торган низаглы ситуацияләрдән котылырга;

3) мәнфәгатьләр каршылыгы барлыкка килү куркынычы булганда - шәхси кызыксыну депутат бурычларын объектив үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган вәзгыять туганда - бу хакта Шәһәр Советына хәбәр итәргә һәм аның әлегә каршылыкны булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәргә;

4) Шәһәр Советында билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

6) физик һәм юридик затлардан депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссуда, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка акчалата бүләкләр) алмаска.

12 нче статья. Депутатның Шәһәр Советы сессияләрендә катнашу

1. Депутат Шәһәр Советының барлык сессияләренә шәхесән килеп катнашырга тиеш.

2. Депутат Шәһәр Советы сессияләрен үткәрү вакыты һәм урыны, карарга кертелә торган мәсьәләләр турында, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Шәһәр Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Шәһәр Советы сессияләрендә катнаша алмау очрагында, депутат моның турында Шәһәр Советы Рәисе урынбасарына, яки Район Советы аппаратына соңгысынан соң бер көннән соң булмаган вакытта хәбәр итә.

13 нче статья. Депутатларның Шәһәр Советы даими комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат әгъза булган Шәһәр Советы даими комиссияләренең барлык утырышларына шәхесән килеп катнашырга тиеш.

2. Депутат даими комиссияләр утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карарга кертелә торган мәсьәләләр турында, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Шәһәр Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Даими комиссияләр утырышларында катнаша алмау очрагында, депутат моның турында яки даими комиссия рәисе урынбасарына, яки район Советы аппаратына соңгысынан соң бер көннән соң булмаган вакытта хәбәр итә.

14 нче статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан беренче чиратта кабул итүгә хокукы

1. 1. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат Зеленодольск шәһәре территориясендә (алга таба – шәһәр) жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләре тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

2. Депутат вазыйфаи затка турыдан-туры яисә вазыйфаи затның кабул итү (секретариат) аша телдән яисә язмача мөрәжәгать итә.

3. Телдән мөрәжәгать иткән очракта, кабул итү вакыты Шәһәр Советы депутаты белән килешенеп, вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә, ә язма мөрәжәгать иткән очракта, депутатның кабул итү вакыты депутат мөрәжәгатен алган датадан соң өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә.

4. Депутатны өч көн эчендә кабул итү мөмкин булмаган очракта, депутат белән килешенеп, вазыйфаи зат бүтән вакыт билгели.

15 нче статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан аның закон тарафыннан саклана торган яшерен эшчәнлегә белән бәйле булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

2. Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча Федераль законда каралган тәртиптә массакүләм мәгълүмат чараларында чыгыш ясарга хокуклы.

16 нчы статья. Депутат мөрәжәгатьләрен карау

1. 1. Депутат дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, оештыру-хокукий рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларга, ижтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән яисә язмача мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәжәгатенә язмача җавап бирергә яки мөрәжәгать иткән документларны, мөрәжәгать алынганнан соң, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә, 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутатның мөрәжәгатенә бәйле рәвештә өстәмә тикшерү яки нинди дә булса мәсьәләләренә өстәмә өйрәнү зарурилыгы булганда, вазыйфаи затлар һәм әлегә статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр бу хакта депутат мөрәжәгате алынганнан соң 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы җавап депутатка депутатның язма мөрәжәгате алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан

депутатларның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

17 нче статья. Депутат гарызнамәсе

1. 1. Депутат яки депутатлар төркеме шәһәр Хакименә, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә Шәһәр Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенә депутат эшчәнлегә мәсьәләләргә буенча депутат гарызнамәсе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе Шәһәр Советы сессиясендә язма рәвештә кертелә һәм Шәһәр Советы сессиясендә игълан ителә. Депутат гарызнамәсен рәсмиләштерү шәһәр Советы регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат гарызнамәсе жиһәрәлгән орган яисә вазыйфаи зат, аны алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча язма рәвештә җавап бирә.

18 нче статья. Депутат бурычлары

1. Депутат түбәндәгеләргә бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Шәһәр уставын, башка муниципаль хокукий актларны үтәргә; гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

2) даими, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

3) гражданның, оешмаларның оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә, иҗтимагый берләшмәләренә, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җаваплар бирергә;

4) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үзләренә эшләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр хәбәр итәргә;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләргә үтәргә;

6) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа билгеле булган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләргә фаш итмәскә.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Шәһәр уставы һәм Шәһәр Советының муниципаль хокукий актлары белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

19нчы статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат, жирле үзидарэнең коллегиаль органы эгъзасы буларак, Шәһәр Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Шәһәр Советы депутатның сайлау округындагы эше, Шәһәр Советындагы карары һәм йөкләмәләре үтәлеше турындагы хәбәрән тыңлый.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, үзидарә территориясенә икътисадый һәм социаль үсеше программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренә вәкиллекле органнары эш тәжрибәсен, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

20 нче статья. Депутат эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре шәһәр законнары, муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатларның жинаять яки административ җаваплылыкка тартылган хокукларын гарантияләү, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу, аларның жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләренә карата башкарылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны булган депутатларга карата оператив-эзләнү чаралары, аларның багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар карамагындагы элемент чаралары чараларын исәпкә алу, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән вәкаләтләр вакыты чыккач та, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан ачыктан-ачык кимсетүләр, яла ягу яки федераль законда каралган башка хокук бозуларга җибәрелгән очракларга кагылмый.

Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат гражданлык, административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) сыйфатында катнаша алмый.

4. Коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгән өчен депутатның коллегиаль карарлар кабул итүдә (шул исәптән көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирүдә) катнашуы йә биләгән вазыйфасы буенча Россия Федерациясе норматив хокукый актларында каралган башка бурычларны үтәве депутатны җаваплылыкка тарту өчен нигез булып тормый.

21 нче статья .Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда каршылыктар тудырган өчен җаваплылык

Жирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм иҗтимагый берләшмәләрнең вазыйфай затлары тарафыннан әлеге Нигезләмәнең нигезләмәләрен үтәмәү, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең билгеләнгән срокларын һәм депутат гарызнамәләренә һәм мөрәжәгатьләренә җаваплар бирү тәртибен үтәмәү, белә торып ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән баш тарту, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу законнарда каралган җаваплылыкка китерә.